

**Қызметтегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі
талдау нәтижелері бойынша «Саран қаласының жұмыспен қамту және
әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ
ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА**

Кіріспе бөлім:

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ басшысының 2026 жылғы 27 шілдедегі № 63 од «2025 жылға Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» бұйрығы негізінде 2026 жылғы 1 тамыздан 16 қыркүйекке дейін сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді.

Қызметі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдауға жататын бөлімшенің атауы:

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесі (*бұдан әрі – Бөлім*), басшысы – Шегай Марина Владимировна.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдаумен 2025 жылғы жұмыс кезеңі қамтылды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығымен, Саран қаласы әкімінің 2026 жылғы 22 шілдедегі № 30-ө өкімімен бекітілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау қағидаларына сәйкес жүргізілді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдауды жұмыс тобы келесі құрамда жүргізді:

Жұмыс тобының төрағасы:

Шегай Марина Владимировна, «Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ басшысы.

Жұмыс тобы төрағасының орынбасары:

Курганникова Наталья Николаевна, «Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ әлеуметтік бағдарламалар секторының меңгерушісі.

Жұмыс тобының мүшелері:

Абрамович Анастасия Сергеевна - заведующая сектором занятости ГУ «Отдел занятости и социальных программ города Сарани»;

Худякова Наталья Владимировна - «Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ әлеуметтік бағдарламалар секторының бас маманы»;

Кукузова Кенжегуль Мусаевна – «Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ әлеуметтік жұмыс жөніндегі статистигі.

Жұмыс тобының хатшысы:

Сабитова Диана Рафаильевна, «Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ статистигі.

Сипаттама бөлігі:

Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 2 ақпандағы № 802 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының 2022-2026 жылдарға арналған тұжырымдамасын іске асыру мақсатында қызметкерлерді нормативтік құқықтық актілерге енгізілген өзгерістермен таныстыру бойынша жұмыс жүргізіледі, оның ішінде «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы», «Қазақстан Республиканың мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарын түсіндіру бойынша жұмыс жүргізіледі, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызметшілерінің әдеп кодексі. Мемлекеттік қызметшілер Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексімен қол қойып, танысты.

Үнемі әлеуметтік желілерде және мемлекеттік органның ресми сайтында нормативтік-құқықтық актілер, оларға енгізілетін өзгерістер жарияланады. Сондай-ақ бөлімнің жұмысы туралы ақпарат, жаңалықтар легі бар.

Бөлім ғимаратында, қабырғаларда мемлекеттік орган көрсететін барлық мемлекеттік қызметтердің стандарттары орналастырылған, сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған ақпарат орналастырылған.

Айта кету керек, Бөлімде мемлекеттік қызмет көрсету және тұрмыстық сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл тәртібі бойынша бейнероликтер тұрақты түрде көрсетілуде.

Компьютерлері жоқ және интернетке қосылмаған азаматтарға көмек көрсету мақсатында өзіне-өзі қызмет көрсету бұрышы жабдықталған.

1. Қызметкерлерді басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдарды айқындау

1. НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы

Қызметкерлерді басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдарды айқындау.

1. Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Бюджеттік жоспарлау кезінде бөлінетін қаражаттың ұлғаюына әсер ететін мәліметтерді бюджеттік өтінімге енгізу мүмкіндігі бар.

Сыбайлас жемқорлық функцияларының шамамен тізімі

Шешімдер қабылдау және ұйымдық басқару функцияларын жүзеге асыру құқығымен байланысты лауазымдық функциялар.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдар тізбесі

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ басшысы.

Оны жою бойынша ұсыныстар

Бюджеттік жоспарлау рәсімін жүзеге асыру кезінде тиісті НҚА қатаң басшылыққа алынады. Нормативтерге сәйкес келмейтін шығыстарды жоспарлауға жол бермеу.

2. Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Сеніп тапсырылған мүлікке құқықтарды өзге тұлғаларға заңсыз беру, сеніп тапсырылған мемлекеттік меншікті жеке мүддесі үшін пайдалану мүмкіндігі.

Сыбайлас жемқорлық функцияларының үлгі тізбесі

Тауарлық-материалдық құндылықтарды есепке алуға және жұмсауға байланысты лауазымдық функциялар.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдар тізбесі

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ басшысы, «Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ бас бухгалтері, «Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ шаруашылық меңгерушісі.

Оны жою бойынша ұсыныстар

Мемлекеттік мекеменің материалдық құндылықтарына уақытылы түгендеу жүргізу. Тауарлық-материалдық құндылықтарды есепке алу рәсімдерін сақтау. Мемлекеттік меншіктің сақталуын қамтамасыз ету.

3. Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Лауазымдық өкілеттіктерін атқару кезінде алынған мәліметтерді жария ету.

Сыбайлас жемқорлық функцияларының шамамен тізімі

Функционалдық міндеттерді орындаумен байланысты лауазымдық функциялар.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдар тізбесі

Мекеменің барлық қызметкерлері.

Оны жою бойынша ұсыныстар

Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, лауазымдық өкілеттіктерін атқару кезінде алынған, азаматтардың жеке өміріне, ар-намысы мен қадір-қасиетіне әсер ететін мәліметтерді жария етпеуге және олардан мұндай ақпарат беруді талап етпеуге.

4. Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Ресми негіздер бойынша өтінішті қабылдамау, көзделмеген құжаттарды талап ету, қарау мерзімдерін «кешіктіру», мемлекеттік қызметтер көрсету кезінде нәтиже беруден заңсыз бас тарту мүмкіндігі.

Сыбайлас жемқорлық функцияларының шамамен тізімі

Мемлекеттік қызмет көрсетуге байланысты лауазымдық функциялары.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдар тізбесі

Мемлекеттік қызмет көрсететін лауазымды тұлғалар.

Оны жою бойынша ұсыныстар

Мемлекеттік қызметтер көрсетудің сапасын, қолжетімділігін арттыруды қамтамасыз ету. Көрсетілетін қызметті алушылардың мемлекеттік қызметтер көрсету тәртібі туралы қолжетімді нысанда хабардар болуын қамтамасыз ету. Мемлекеттік қызмет көрсететін мамандардың біліктілігін арттыру.

5. Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Техникалық ерекшеліктер мен біліктілік талаптарын, сатып алудың конкурстық емес тәсілін еркін жоспарлау, бәсекелестікті шектеу («түзету»), Мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру және өткізу кезінде ресми негіздер бойынша өтінімдерді қабылдамау мүмкіндігі.

Сыбайлас жемқорлық функцияларының шамамен тізімі

Мемлекеттік сатып алуды ұйымдастырумен байланысты лауазымдық функциялар.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдар тізбесі

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ басшысы, «Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ бас бухгалтері, «Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ мемлекеттік сатып алу жөніндегі бухгалтер.

Оны жою бойынша ұсыныстар

Заңнамаға сәйкес мекеме үшін жұмыстарды, тауарлар мен қызметтерді мемлекеттік сатып алу рәсімдерін жүргізу бойынша бөлінген бюджет қаражатының жұмсалыуының ашықтығын қамтамасыз ету үшін бекітілген мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарын веб-порталда жариялау. Бекітілген мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарында көзделмеген тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алуға жол бермеу.

2. Мүдделер қақтығысын реттеу

НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы
Мүдделер қақтығысын реттеу.

1. Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Мүдделер қақтығысы адамның жеке мүдделері олардың лауазымдық (қызметтік) міндеттерін тиісінше орындауына әсер етуі мүмкін сыбайлас жемқорлық тәуекелін тудыруы мүмкін. Бұл жағдай азаматтардың, ұйымдардың, қоғам мен мемлекеттің құқықтары мен заңды мүдделеріне зиян келтіруі мүмкін.

Оны жою бойынша ұсыныстар

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша лауазымды тұлғаларды даярлау және оқыту. Ашық және ашық шешім қабылдау механизмдерін құру. Ішкі бақылау жүйесін және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілікті нығайту. Мемлекеттік қызметшілер мүдделер қақтығысын болғызбау және реттеу жөнінде шаралар қабылдауы тиіс.

3. Мемлекеттік қызмет көрсету

НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы
Мемлекеттік қызмет көрсету.

1. НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы

«Арнаулы әлеуметтік қызметтерді көрсету саласындағы мемлекеттік қызметтер көрсету қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 28 мамырдағы № 197 бұйрығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2025 жылғы 25 желтоқсандағы № 411 бұйрығына сәйкес мүгедектігі бар және қарт азаматтарға «Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталықтарында арнаулы әлеуметтік көрсетілетін қызметтерге құжаттарды ресімдеу» (бұдан әрі - Қағида) мемлекеттік қызметі көрсетіледі.

2025 жылдың ішінде жоғарыда аталған 91 мемлекеттік қызмет көрсетілді,

оның ішінде: арнаулы әлеуметтік қызметтерді көрсетуге өтініш қабылданды: стационар жағдайында – 8, жартылай стационар жағдайында – 48, үйде күтім жасау жағдайында – 35.

Ережеге сәйкес 2026 жылғы 16 қаңтарға дейін стационар және жартылай стационар жағдайында мемлекеттік қызметтерді алуға өтініш беру кезінде көрсетілетін қызметті алушыдан талап етілетін құжаттар мен мәліметтер тізбесіне мемлекеттік қызмет көрсету үшін амбулаториялық картадан немесе ауру тарихынан үзінді көшірмесі бар медициналық карта, үйде күтім жасау жағдайында қызмет көрсету үшін амбулаториялық картадан немесе тарихтан үзінді көшірме енгізілді ауру қажет емес еді.

Қағидалардың 4-қосымшасына сәйкес өзгерістер енгізілгеннен кейін амбулаториялық картадан немесе ауру тарихынан үзінді көшірмені үйде арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетуге құжаттарды тапсыру кезінде ұсыну қажет.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Алайда, «Халықты әлеуметтік қорғау саласында арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 29 маусымдағы № 263 бұйрығының 2-тарау 3-тармағында және «Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсететін ұйымдар қызметінің қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 22 маусымдағы № 230 бұйрығының 28-тармағы 2-тармақшасында үйде күтім жасау жағдайында арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетілетін негізде, құжаттар тізбесінде тек медициналық анықтама көрсетіледі, бұл жоғарыда көрсетілген НҚА талаптарының сәйкес келмеуіне және сыбайлас жемқорлық тәуекелінің туындауына - дәрігерлік құпияны құрайтын жеке медициналық деректермен құжатты алуға әкеледі. Үйде күтім жасау жағдайында арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетудің ерекшелігін ескере отырып, амбулаториялық картадан үзінді көшірменің немесе ауру тарихының мәліметтері өзекті және қажетті болып табылмайды.

Оны жою бойынша ұсыныстар

1. Қағидалардың 4-қосымшасына өзгерістер енгізу, бұл халықты әлеуметтік қорғау саласындағы жоғарыда аталған үш нормативтік-құқықтық актіні сәйкестікке келтіруге мүмкіндік береді.

2. «Саран қаласы әкімінің аппараты» ММ ақпараттық технологияларды дамыту және мемлекеттік қызметтер көрсету сапасының мониторингі бөліміне ұсыныстар-ұсынымдар жолдау.

2. НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы

Қазіргі уақытта 2026 жылғы 12 шілдеде қолданысқа енгізілген Қазақстан Республикасының Цифрлық кодексі (бұдан әрі – Цифрлық кодекс) қабылданды. Өз кезегінде, «Мемлекеттік және әлеуметтік жауапкершілігі бар көрсетілетін қызметтер туралы» Заңында Цифрлық кодексті іске асыруда өзгеріс қарастырылған, барлық мәтінде «электрондық үкімет» сөзі «цифрлық үкімет» сөзіне ауыстырылған.

Сонымен қатар, «Тұрғын үй көмегін беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрінің 2023 жылғы 8 желтоқсандағы № 117 бұйрығына (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 12 желтоқсанда № 33763 болып тіркелді) «Тұрғын үй көмегін тағайындау» мемлекеттік қызметіне де тиісті өзгерістер енгізілді.

Онымен қоса, «Саран қаласы мен Ақтас кентінде тұрғын үй көмегін көрсетудің мөлшері мен тәртібін айқындау туралы» Саран қалалық мәслихатының 2024 жылғы 28 наурыздағы № 103 шешімімен бекітілген (*Қарағанды облысының Әділет департаментінде 2024 жылғы 1 сәуірде № 6578-09 болып тіркелді*) тұрғын үй көмегін тағайындаудың қолданыстағы қағидаларында да мына сөз қолданылады: «электрондық үкімет» веб-порталы

Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Жергілікті нормативтік құқықтық актіде құқықтық қайшылықтың болуы және ескірген құқықтық терминологияны пайдалану.

Оны жою бойынша ұсыныстар

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ бағдарламалардың әкімшісі ретінде нормативтік-құқықтық актіге өзгерістер енгізу жөніндегі жобаны әзірлесін және жергілікті өкілді органдардың қарауына ұсынсын.

3. НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы

«Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу» мемлекеттік қызметінің нормативтік - құқықтық актілерін талдау кезінде мынадай құқықтық қайшылықтар анықталды:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Қағиданың 19-тармағына сәйкес, Рұқсат көшіп келушіге рұқсатты беруге немесе ұзартуға арналған өтінішінде көрсетілген мерзімге беріледі және 1 (бір) айдан 12 (он екі) айға дейін болуы мүмкін, алайда, «Халықтың көші-қоны туралы» Заңның 43-2- бабы 2-тармағында рұқсат өтініште көрсетілген мерзімге бірнеше рет ұзартылады және ол бір, екі немесе үш айды құрауы мүмкін.

Осылайша, Қағида бойынша көшіп келуші өтінішті 12 айға дейін, ал «Халықтың көші-қоны туралы» Заң бойынша 3 айға дейін бере алады.

Оны жою бойынша ұсыныстар

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ «Қарағанды облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы» ММ тиісті ұсыныстар енгізсін:

- «Еңбекші көшіп келушілерге рұқсаттар беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 15 сәуірдегі № 123 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2026 жылғы 30 мамырдағы № 225 бұйрығымен (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2026 жылғы 1 шілдеде № 38851 болып тіркелді) бекітілген мемлекеттік көрсетілетін қызметтің Қағидасына, нақты айтқанда, Қағиданың 19-тармағына өзгерістер енгізу қажет, рұқсат көрсетілетін қызметті алушының өтінішінде көрсетілген мерзімге беріледі және «Халықтың көші-қоны туралы» Заңның 43-2-бабының 2-тармағына сәйкес 1 (бір) айдан 3 (үш) айға дейін болуы мүмкін.

4. НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы

«Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу» мемлекеттік қызметінің нормативтік - құқықтық актілерін талдау кезінде мынадай құқықтық қайшылықтар анықталды:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларына 2-қосымшаның реттік нөмірі 1-тармақтың 4) тармақшасына сәйкес көрсетілетін қызметті алушыдан мемлекеттік қызмет көрсету үшін талап етілетін құжаттар мен мәліметтер тізбесіне шетелдік азаматтың, азаматтығы жоқ адамның, көшіп-қонушының, еңбекші-көшіп-қонушының денсаулық жағдайы туралы медициналық қорытындының электрондық көшірмесі, оның ішінде берілген күні 12 айдан аспайтын ЕАЭО-ға мүше мемлекеттен (028/у нысанындағы медициналық анықтама).

Сонымен қатар, мемлекеттік қызметті практикалық көрсету барысында 028/у нысанындағы медициналық анықтаманың нақты қолданылу мерзімі 3 айды құрайтыны анықталды, бұл Қағидаларда көрсетілген 12 ай мерзімге сәйкес келмейді.

Нәтижесінде еңбек иммигрантына рұқсатты ұзарту кезінде құқықтық белгісіздік туындайды. Рұқсатты ұзарту кезінде рұқсатты бастапқы ресімдеу кезінде алынған 028/у нысанындағы медициналық анықтама кейбір жағдайларда жарамдылығын жоғалтады.

Бұл ретте шетелдік азаматтың денсаулық жағдайы туралы медициналық қорытынды рұқсатты ұзарту үшін тікелей қажетті құжаттар тізбесіне енгізілмеген, осыған байланысты еңбекші көшіп келуші қайтадан медициналық тексеруден өтпейді. Іс жүзінде бұл нақты қолданылу мерзімі өткен медициналық анықтама болған кезде еңбек қызметіне рұқсат ұзартылатын жағдайға әкеледі.

Оны жсою бойынша ұсыныстар

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ «Қарағанды облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы» ММ тиісті ұсыныстар енгізсін:

1. «Еңбекші көшіп келушілерге рұқсаттар беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 15 сәуірдегі № 123 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2026 жылғы 30 мамырдағы № 225 бұйрығымен (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2026 жылғы 1 шілдеде № 38851 болып тіркелді) бекітілген Мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің стандартына, нақты айтқанда, Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларына 2-қосымшаның реттік нөмірі 10-жолдың 1-тармағының 4) тармақшасында көрсетілген медициналық қорытындының қолданылу мерзімі бөлігіне өзгерістер енгізу қажет.

Атап айтқанда, 028/у нысанындағы медициналық анықтаманың қолданылу мерзімі оның нақты қолданылу мерзіміне сәйкес келтірілсін, оны беру күні 3 айдан аспауы тиіс не денсаулық сақтау саласындағы заңнаманың талаптарына сәйкес өзге мерзім белгіленсін.

2. Егер оның қолданылуы денсаулық сақтау саласындағы заңнаманың қолданыстағы талаптарына сәйкес келсе, қолданылу мерзімі 12 айды құрайтын 075/у медициналық қорытындының бұрын қолданылған нысанын қайтару туралы мәселені қарастырсын.

Бұл нұсқа еңбекші көшіп келушінің белгіленген 12 ай кезең ішінде, оның ішінде рұқсатты ұзарту кезінде медициналық қорытындыны пайдалану мүмкіндігімен рұқсатты алғаш алған кезде медициналық куәландырудан өтуін камтамасыз етуге мүмкіндік береді.

5. НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы

«Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу» мемлекеттік қызметінің нормативтік - құқықтық актілерін талдау кезінде мынадай құқықтық қайшылықтар анықталды:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Еңбекші көшіп келушілерге рұқсаттар беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларының 29-бабына сәйкес көрсетілетін қызметті беруші жұмыс беруші мен еңбекші көшіп келушілер арасындағы еңбек шарттарын «ШЖК» ААЖ жүйесінде тіркеуді жүзеге асырады.

Сонымен қатар, практикада аталған норма іске асырылмайды, себебі, жұмыспен қамту бөлімі мамандарының «ШЖК» ААЖ-де еңбек шартын тіркеуді жүзеге асыруға техникалық мүмкіндіктері жоқ.

Осылайша, Қағидалармен көрсетілетін қызметті берушіге белгілі бір іс-әрекет жасау міндеті жүктелген, алайда жұмыспен қамту бөлімінің мамандары үшін ақпараттық жүйеде тиісті функционал жоқ.

Оны жою бойынша ұсыныстар

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ «Қарағанды облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы» ММ тиісті ұсыныстар енгізсін:

- «Еңбекші көшіп келушілерге рұқсаттар беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 15 сәуірдегі № 123 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2026 жылғы 30 мамырдағы № 225 бұйрығымен (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2026 жылғы 1 шілдеде № 38851 болып тіркелді) бекітілген Мемлекеттік көрсетілетін қызметтің қағидасынан 30-тармақ алып тастау қажет, көрсетілетін қызметті беруші жұмыс беруші мен еңбекші көшіп келушілер арасындағы еңбек шарттарын «ШЖК» ААЖ жүйесінде тіркеуге техникалық мүмкіндіктері жоқ.

6. НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы

«Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу» мемлекеттік қызметінің нормативтік - құқықтық актілерін талдау кезінде мынадай құқықтық қайшылықтар анықталды:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларына 2-қосымшаның реттік нөмірі 10-жолдың 1 және 2-тармақтарының 1) тармақшасына сәйкес мемлекеттік қызметті және оның кіші түрлерін көрсету үшін көрсетілетін қызметті алушыдан талап етілетін құжаттар мен мәліметтер тізбесіне

еңбекші көшіп келушінің және жұмыс берушінің электрондық цифрлық қолтаңбасымен (ЭЦҚ) куәландырылған еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру туралы өтініш кіреді.

Бұл ретте Қағидаларда көзделген өтініш нысанында оны ресімдеуге және еңбек көшіп келушіні де, жұмыс берушіні де растауға қатысу көзделген.

Сонымен қатар, іс жүзінде «ШЖК» ААЖ арқылы электрондық өтініш беру кезінде өтініш жұмыс беруші тарапынан ЭЦҚ арқылы растаусыз еңбек көшіп келушінің ЭЦҚ-сынан ғана түседі, ал ақпараттық жүйедегі өтініштің электрондық нысаны Қағидаларда белгіленген нысанға сәйкес келмейді.

Оны жою бойынша ұсыныстар

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ «Қарағанды облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы» ММ тиісті ұсыныстар енгізсін:

1. «ШЖК» ААЖ функционалын Қағидалардың талаптарына сәйкес келтіру.

Өтініштің электрондық нысанында Қағидаларда белгіленген өтініш нысанына сәйкес оны Еңбек көшіп келушісінің де, жұмыс берушінің де ЭЦҚ-мен растау мүмкіндігін көздеу қажет.

2. «ШЖК» ААЖ-ға өтініштің электрондық нысаны Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2026 жылғы 30 мамырдағы № 225 бұйрығымен (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2026 жылғы 1 маусымда № 38851 болып тіркелген) бекітілген Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларында бекітілген нысанға сәйкес келтірілсін.

7. НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы

«Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу» мемлекеттік қызметінің нормативтік - құқықтық актілерін талдау кезінде мынадай құқықтық қайшылықтар анықталды:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларына 2-қосымшаның реттік нөмірі 10-жолдың 2-тармағының 3) тармақшасына сәйкес мемлекеттік қызметті және оның кіші түрлерін көрсету үшін көрсетілетін қызметті алушыдан талап етілетін құжаттар мен мәліметтер тізбесіне еңбекші көшіп келушіге рұқсатты ұзарту кезінде мемлекеттік қызметті соңғы 12 айда Қазақстан Республикасының шекарасынан өткені туралы белгісі (белгілері) бар паспорттың нотариалды куәландырылған көшірмесі кіреді.

Сонымен қатар, іс жүзінде нотариустар Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасынан өту туралы белгілері бар шетел азаматтары паспорттарының көшірмелерін куәландырмайтыны анықталды. Бұл ретте паспорттың аудармасы нотариалды куәландырылуы мүмкін, алайда мұндай аударымның куәландырылуы Қағидаларда көзделген мемлекеттік шекарадан өту туралы белгілердің болуын және куәландырылуын қамтамасыз етпейді.

Осылайша, көрсетілетін қызметті алушыға Ережеде белгіленген түрде іс жүзінде алу мүмкін емес құжатты ұсыну туралы талап қойылады.

Нормативтік талап пен құжатты алудың нақты тәртібі арасында сәйкессіздік туындайды, бұл еңбек иммигранттары үшін рұқсатты ұзарту кезінде қосымша әкімшілік кедергі жасайды.

Оны жою бойынша ұсыныстар

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ «Қарағанды облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы» ММ тиісті ұсыныстар енгізсін:

- Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2026 жылғы 30 мамырдағы № 225 бұйрығымен (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2026 жылғы 1 маусымда № 38851 болып тіркелген) бекітілген Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларына, нақты айтқанда, Қағидаларға 2-қосымшаның реттік нөмірі 10-жол, 2-тармақтың 3) тармақшасына өзгерістер енгізу қажет:

«соңғы 12 айда Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасынан өткені туралы белгісі бар паспорттың нотариалды куәландырылған электрондық көшірмесін» ұсынуды талап етудің орнына,

«соңғы 12 айда Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасынан өту туралы белгісі (белгілері) бар паспорттың электрондық көшірмесін» қарастырсын.

Бұл ретте «ШЖК» ААЖ арқылы Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасынан өту туралы мәліметтерді электрондық тексеру мүмкіндігін көздеу орынды.

8. НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы

«Еңбекші көшіп келушіге рұқсат беру, ұзарту және кері қайтарып алу» мемлекеттік қызметінің нормативтік - құқықтық актілерін талдау кезінде мынадай құқықтық қайшылықтар анықталды:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

«Еңбекші көшіп келушілерге рұқсаттар беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 15 сәуірдегі № 123 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2026 жылғы 30 мамырдағы № 225 бұйрығымен (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2026 жылғы 1 шілдеде № 38851 болып тіркелді) бекітілген Мемлекеттік көрсетілетін қызметтің 33-бабына сәйкес Көрсетілетін қызметті беруші рұқсатты кері қайтарып алған күннен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес нысан бойынша кері қайтарып алу туралы ақпаратты «ШЖК» ААЖ арқылы «КҚП» АЖ-ға аумақтық ішкі істер органдарына жібереді. Алайда, іс жүзінде «ШЖК» ААЖ арқылы «КҚП» АЖ-ға кері қайтарып алу туралы аумақтық ішкі істер органдарына ақпарат жіберудің техникалық мүмкіндігі жоқ, «ШЖК» ААЖ-да бұл функция жоқ. Сондай-ақ, Қағидаларда 8-қосымшада нысанда 36 және 39-тармақтардың сәйкес келмейтін тармақтар көрсетілген, бұл тармақтар күші жойылған алдыңғы Қағидаларда болған.

Оны жою бойынша ұсыныстар

«Саран қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ «Қарағанды облысының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы» ММ тиісті ұсыныстар енгізсін:

- «Еңбекші көшіп келушілерге рұқсаттар беру, ұзарту және кері қайтарып алу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 15 сәуірдегі № 123 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2026 жылғы 30 мамырдағы № 225 бұйрығымен (Қазақстан

Республикасының Әділет министрлігінде 2026 жылғы 1 шілдеде № 38851 болып тіркелді) бекітілген Мемлекеттік көрсетілетін қызметтің қағидасына, нақтырақ айтқанда, 8-қосымшаға өзгерістер енгізу, қолданыстағы Қағидаға сәйкес Нысанда 31 және 33-баптарды көрсету қажет. Сондай-ақ «ШЖК» ААЖ-да Қағидаға сәйкес рұқсатты қайтарып алу туралы аумақтық ішкі істер органдарына «КҚП» АЖ-ға ақпарат жіберуге болатындай функция пысықталсын.

4. Бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу

НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы
Бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу.

1. Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Қаржылық төлемдерді жүргізу кезінде бюджет қаражатын мақсатсыз пайдалануға жол беру. Бюджеттің уақтылы орындалмауы, төлемдерді жүргізу кестесінің сақталмауы.

Оны жою бойынша ұсыныстар

Бюджет қаражатын игеру кезінде мақсатсыз пайдалануға жол бермеуге тиіс. Қаржы жылының қорытындысы бойынша бюджет қаражатын игермеуге жол бермеу. Бюджетті атқару процесінде тиісті заңнамалық актілерді басшылыққа алу.

5. Жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу

НҚА, бизнес-барысындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелінің атауы
Жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу.

1. Сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы

Ұйымдар, жеткізушілер, іскери серіктестер және шенеуніктер арасындағы өзара әрекеттесуге байланысты тәуекелдер. Тиісті емес пайда, пара немесе уәде беру, сондай-ақ міндеттемелерді жосықсыз орындау.

Оны жою бойынша ұсыныстар

Сатып алуды өткізу рәсімдері кезінде ашықтық пен ашықтықты қамтамасыз ету, жасалған шарттар туралы ақпаратқа еркін қол жеткізуді қамтамасыз ету. Қолданыстағы заңнамаға сәйкес келмейтін жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасуға жол бермеу.

**«Саран қаласының жұмыспен қамту және
әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ басшысы**

М. Шегай